

Tisk a informace

Soudní dvůr Evropské unie
TISKOVÁ ZPRÁVA č. 15/22
V Lucemburku dne 25. ledna 2022

Rozsudek ve věci C-638/19 P
Komise v. European Food a další

Tribunál se dopustil nesprávného právního posouzení, když dospěl k závěru, že Komise neměla pravomoc zkoumat ve světle práva státních podpor náhradu škody, kterou Rumunsko vyplatilo švédským investorům na základě rozhodčího nálezů

I když tento nález vyhověl argumentaci těchto investorů, podle které tento členský stát protiprávně zrušil režim daňových pobídek před přistoupením k Unii, opatření podpory uvedené Komisí bylo nicméně poskytnuto po tomto přistoupení

Dne 29. května 2002 uzavřely Švédské království a Rumunsko dvoustrannou dohodu o investicích ohledně podpory a vzájemné ochrany investic (dále jen „BIT“), jejíž čl. 2 odst. 3 uvádí, že každá smluvní strana vždy zajistí investicím investorů z druhé smluvní strany spravedlivé a rovné zacházení. BIT mimoto stanoví, že spory mezi investory a signatářskými zeměmi řeší rozhodčí soud.

V roce 2005 rumunská vláda v rámci jednání o přistoupení Rumunska k Evropské unii zrušila vnitrostátní režim daňových pobídek ve prospěch některých investorů ze znevýhodněných regionů (dále jen „režim daňových pobídek“).

Několik švédských investorů, kteří měli za to, že Rumunsko tím, že zrušilo režim daňových pobídek, porušilo povinnost zajistit spravedlivé a rovné zacházení s jejich investicemi v souladu s BIT, požádalo o ustavení rozhodčího soudu s cílem získat náhradu způsobené škody. Tento rozhodčí soud v rozhodčím nálezě ze dne 11. prosince 2013 uložil Rumunsku povinnost zaplatit uvedeným investorům náhradu škody ve výši přibližně 178 milionů eur.

Přestože Evropská komise opakovaně upozorňovala na nutnost respektovat v tomto případě pravidla a postupy použitelné v oblasti státních podpor, vyplatily rumunské orgány náhradu škody, kterou rozhodčí soud přiznal švédským investorům.

Rozhodnutím ze dne 30. března 2015 (dále jen „sporné rozhodnutí“)¹ Komise kvalifikovala vyplacení této náhrady škody jako státní podporu neslučitelnou s vnitřním trhem, zakázala její provádění a nařídila navrácení již vyplacených částek.

Tribunál, k němuž bylo podáno několik žalob, zrušil toto rozhodnutí² v podstatě z toho důvodu, že Komise uplatnila své pravomoci retroaktivně na skutečnosti předcházející přistoupení Rumunska k Unii dne 1. ledna 2007. Tribunál totiž vycházel z předpokladu, že uvedená podpora byla Rumunskem poskytnuta k datu zrušení režim daňových pobídek, tedy v roce 2005.

Na základě kasačního opravného prostředku velký senát Soudního dvora zrušil tento rozsudek Tribunálu a potvrdil pravomoc Komise přijmout sporné rozhodnutí, přičemž věc vrátil Tribunálu, aby rozhodl o důvodech a argumentech, které mu byly předloženy ohledně opodstatněnosti tohoto rozhodnutí.

Závěry Soudního dvora

¹ Rozhodnutí Komise (EU) 2015/1470 ze dne 30. března 2015 o státní podpoře SA.38517 (2014/C) (ex 2014/NN) poskytnuté Rumunskem – Rozhodčí nález ve věci Micula v. Rumunsko ze dne 11. prosince 2013 (Úř. věst. 2015, L 232, s. 43).

² Rozsudek Tribunálu ze dne 18. června 2019, European Food a další v. Komise, [T-624/15](#), [T-694/15](#) a [T-704/15](#)

Vzhledem k tomu, že Komise získala pravomoc kontrolovat na základě článku 108 SFEU opatření podpory přijatá Rumunskem od jeho přistoupení k Unii, Soudní dvůr připomněl, že státní podpory musí být považovány za poskytnuté ve smyslu čl. 107 odst. 1 SFEU ke dni, ke kterému je právo na jejich získání přiznáno příjemci na základě použitelné vnitrostátní právní úpravy. Rozhodujícím prvkem pro určení tohoto data je nabytí jistého nároku na získání dotčené podpory ze strany příjemců a odpovídající závazek státu tuto podporu poskytnout. K tomuto okamžiku totiž takové opatření může vést k narušení hospodářské soutěže, které může ovlivnit obchod mezi členskými státy ve smyslu čl. 107 odst. 1 SFEU.

V projednávaném případě Soudní dvůr konstatoval, že ačkoli nárok na náhradu škody, kterou údajně utrpěli švédští investoři, vyplývá ze zrušení – údajně v rozporu s BIT – režimu daňových pobídek Rumunskem, byl tento nárok přiznán až rozhodčím nálezem ze dne 11. prosince 2013, který nejenom konstatoval existenci tohoto nároku, ale rovněž vyčíslil jeho výši. Až po ukončení rozhodčího řízení totiž tito investoři mohli obdržet skutečné vyplacení náhrady, i když měla částečně nahradit škodu, kterou tito investoři údajně utrpěli v období předcházejícím přistoupení Rumunska k Unii.

S ohledem na skutečnost, že uvedené opatření podpory bylo poskytnuto po přistoupení Rumunska k Unii, **se tak Tribunál dopustil nesprávného právního posouzení, když měl za to, že Komise neměla *ratione temporis* pravomoc přijmout sporné rozhodnutí na základě článku 108 SFEU.**

Soudní dvůr upřesnil, že otázka, zda náhrada škody přiznaná rozhodčím nálezem může představovat státní podporu ve smyslu čl. 107 odst. 1 SFEU, nespadá do jeho pravomoci v rámci kasačního opravného prostředku, jelikož nebyla přezkoumána Tribunálem. Pravomoc, kterou má Komise na základě článku 108 SFEU, však nemůže v žádném případě záviset na výsledku přezkumu této otázky, jelikož preventivní kontrola, kterou Komise provádí na základě tohoto ustanovení, má zejména za cíl určit, zda dotčená náhrada škody představuje státní podporu, či nikoli.

Soudní dvůr konečně konstatoval, že se Tribunál rovněž dopustil nesprávného právního posouzení, když rozhodl, že rozsudek Soudního dvora vydaný ve věci Achmea³ je v projednávané věci irelevantní.

Soudní dvůr v rozsudku Achmea rozhodl, že články 267 a 344 SFEU brání mezinárodní dohodě uzavřené mezi dvěma členskými státy, která stanoví, že investor z jednoho z těchto členských států může v případě sporu týkajícího se investic v druhém členském státě zahájit řízení proti posledně uvedenému členskému státu před rozhodčím soudem, jehož pravomoc je tento členský stát povinen uznat. Uzavřením takové dohody totiž členské státy souhlasí s tím, že z pravomoci vlastních soudů, a tudíž ze systému procesních prostředků k soudu, jehož zavedení jim čl. 19 odst. 1 druhý pododstavec SEU ukládá v oblastech pokrytých unijním právem, budou vyňaty spory, jež se mohou týkat uplatnění nebo výkladu tohoto práva.

V projednávaném případě je přitom nesporné, že **náhrada škody požadovaná švédskými investory se týkala rovněž škod údajně způsobených po datu přistoupení Rumunska k Unii, od kterého se unijní právo, mimo jiné články 107 a 108 SFEU, stalo použitelným v tomto členském státě.** V tomto rozsahu nemohlo být na spor předložený rozhodčímu soudu nahlíženo tak, že všechny jeho prvky spadají do období, během kterého Rumunsko, které ještě nepřistoupilo k Unii, nebylo ještě vázáno pravidly a zásadami vyplývajících z rozsudku Achmea. Je mimoto nesporné, že tento rozhodčí soud není součástí soudního systému Unie, jelikož nespadá do systému procesních prostředků, jehož zavedení čl. 19 odst. 1 druhý pododstavec SEU ukládá členským státům v oblastech pokrytých unijním právem.

Za těchto podmínek se souhlas Rumunska se systémem rozhodčího řízení stanoveným v BIT stal po přistoupení tohoto členského státu k Unii bezpředmětným.

³ Rozsudek Soudního dvora ze dne 6. března 2018, Achmea, [C-284/16](#) (viz rovněž [TZ č. 26/18](#)).

S ohledem na výše uvedené Soudní dvůr zrušil rozsudek napadený kasačním opravným prostředkem a vrátil věc Tribunálu, aby rozhodl o důvodech a argumentech, které mu byly předloženy a týkají se opodstatněnosti sporného rozhodnutí, zejména otázky, zda opatření uvedené v tomto rozhodnutí splňuje z věcného hlediska podmínky uvedené v čl. 107 odst. 1 SFEU.

UPOZORNĚNÍ: Proti rozsudku či usnesení Tribunálu lze podat kasační opravný prostředek k Soudnímu dvoru, který je omezen na právní otázky. Kasační opravný prostředek zásadně nemá odkladný účinek. Je-li kasační opravný prostředek přípustný a opodstatněný, Soudní dvůr rozhodnutí Tribunálu zruší. Pokud to soudní řízení dovoluje, může Soudní dvůr ve věci vydat sám konečné rozhodnutí. V opačném případě vrátí věc zpět k rozhodnutí Tribunálu, který je vázán rozhodnutím vydaným Soudním dvorem v rámci kasačního opravného prostředku.

Neoficiální dokument pro potřeby sdělovacích prostředků, který nezavazuje Soudní dvůr.

[Úplné znění](#) rozsudku se zveřejňuje na internetové stránce CURIA v den vyhlášení.

Kontaktní osoba pro tisk: Balázs Lehóczki ☎ (+352) 4303 5499